

ספר החינוך Sefer HaChinuch

Session 2

Mitzva 4: To Make a Calendar

מִצְוַת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ

Mitzva 4: To Make a Calendar

Keep the holidays in the proper seasons

לקדוש חֲדָשִׁים וּלְעֵבֵר שָׁנִים בְּבֵית דִּין גָּדוֹל בְּחֻקְמָה סְמוּךְ בְּאֶרֶץ, וְלִקְבַע מוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה עַל פִּי אוֹתוֹ קְדוּשׁ, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת יב ב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים, כְּלוּמַר כְּשֶׁתִּרְאוּ חֲדוּשָׁה שֶׁל לְבָנָה, תִּקְבְּעוּ לָכֶם רֵאשׁ חֹדֶשׁ, אוֹ אֶפְלוּ לֹא תִרְאוּהָ, מִכִּיִּן שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהִרְאוֹת עַל פִּי הַחֲשֻׁבוֹן הַמְקַבֵּל. וְכֵן תִּכְלַל מִצְוָה זוֹ מִצְוֹת עֵבוֹר הַשָּׁנָה, לְפִי שִׁסּוּד מִצְוֹת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ, כְּדִי שִׁיעֲשׂוּ יִשְׂרָאֵל מוֹעֲדֵי הַשָּׁם בְּמוֹעֲדָם. וְכִמוֹ כֵּן מִצְוֹת עֵבוֹר הַשָּׁנָה מְזַה הִסּוּד הִיא. וְאוּלַם מִלְבַּד זֶה הַמְקַרָּא בָּאוּ הָעֲרוֹת בְּכַתּוּבֵי הַתּוֹרָה יוֹרוּ עַל מִצְוֹת הָעֵבוֹר, וְהוּא מָה שֶׁכְּתוּב (שָׁם יג י) וְשִׁמַּרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ. וְכֵן (דְּבָרִים טז יא) שְׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב.

וְעַנְיָן הַמִּצְוָה, שְׁבָאִים שְׁנֵי יִשְׂרָאֵלִים כְּשֵׁרִים לְפָנֵי הַבַּיִת דִּין וּמְעִידִים לְפָנֵיהֶם שֶׁרְאוּ הַלְבָּנָה בְּחֲדוּשָׁה, וְקוֹבְעִים רֵאשׁ חֹדֶשׁ עַל פִּיהֶם, שְׁאוּמְרִים, הַיּוֹם מְקַדֵּשׁ. וְטַעַם שֶׁאֵין מִצְוָה זוֹ אֶלָּא בְּסֻמוּכִין, לְפִי שֶׁבָּא בְּפִרוּשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם גְּדוּלִים וְסֻמוּכִין כְּמוֹתְכֶם, כִּי לְמִשָּׁה וְאַהֲרֹן נֶאֱמַר. וְעוֹד דָּרָשׁוּ הַדְּבָר, מִדְּסַמָּךְ לוֹ דְּבָרוֹ אֵל כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּלוּמַר שֶׁיְהִיָּה לָהֶם לְאוֹתוֹן שִׁיקְדֵשׁוּ הַחֹדֶשׁ, רְשׁוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, כְּלוּמַר חֻקִּים גְּדוּלִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, כְּגוֹן בֵּית דִּין הַגָּדוֹל. וְכֵן כָּל מִי שֶׁהוּא חָכֵם גְּדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל וְנִסְמָךְ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהִסְמִיכוֹת יְדוּעַ אֵיךְ עוֹשִׂין אוֹתוֹ, יֵשׁ לוֹ רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת מִצְוָה זוֹ אֶפְלוּ בְּחוּצָה לְאֶרֶץ, וְהוּא שֶׁלֹּא הֵנִיחַ כְּמוֹתוֹ בְּאֶרֶץ, וְכֵן מְצִינוּ שֶׁעֲשׂוּ כֵן חֲנֻנְיָה בּוֹ אַחֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְעַקִּיבָא בּוֹ יוֹסֵף שֶׁהָיוּ בְּעַנְיָן זֶה. אָבֵל בְּלִתֵּי תַנְאִים אֵלוֹ אֵין רְשׁוֹת לְשׁוּם אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לִקְבַע חֲדָשִׁים וּלְעֵבֵר שָׁנִים.

ואם תשאַל, אם כן היאך אנו עושין היום, שאין לנו חכמים סמוכין? דע שפך קבלנו שר' הלל הנשיא בנו של ר' יהודה הנשיא, שהיה גדול בדורו ונסמך בארץ, והוא החכם שתקן לנו חשבון העבור, הוא קדש חדשים ועבר שנים העתידים לבוא עד שיבא אליה, ועל זה אנו סומכין היום. זה שאמרנו הוא על דעת הרמב"ם ז"ל.

והרמב"ן ז"ל (בספה"מ מ"ע קנג) יחשב קדוש החדש מצוה אחת ועבור שנים מצוה אחת. וראיותיו בספר המצות שלו. וכן בעל הלכות גם כן. והפסוק המורה על מצות העבור, כלומר שנחשב התקופות כדי שנעשה המועדים בזמן הקבוע להם, ושמרת את החקה הזאת למועדה (שמות יג י). וכן שמור את חדש האביב (דברים טז יא). כמו שכתבנו.

The Reason

משרשי מצוה זו, כדי שיעשו ישראל מועדי השם בזמנם, שהשם יתברך צוה לעשות פסח בזמן שהתבואה באביב כמו שכתוב שמור את חדש האביב ועשית פסח. וחג הסוכות בזמן האסיף, כמו שכתוב (שמות לד כב) וחג האסיף תקופת השנה. ואלולי עבור השנים, יבאו המועדים שלא בזמנים אלו, לפי שישאל מן השנים ומועדיהם לימות שנת הלבנה, שהם שני"ד יום ח' שעות תתעו חלקים, והיא חסרה משנת החמה י' ימים, כ"א שעות, ר"ד חלקים, סימן י' כ"א ר"ד. ובשול התבואות והפרות בכחה של חמה, נמצא שאלולי העבור, שאנו משוים בו שנות הלבנה בשנות החמה, לא יבא הפסח בזמן האביב והסוכות בזמן האסיף.

ונתקן הדבר להעשות בגדולי הדור, לפי שהוא ענין חכמה גדולה, גם יאמרו כי ממנו יודע מקרה השנה בתבואות, ואין ראוי למסרו אלא לגדולים וחסידים.

The Laws

דיני המצוה, כגון חקירת עדות החדש, ואיום העדים לפעמים, ודין חלול שבת בעדות זו כיצד, ועל מה מעברין את השנה ועל מה אין מעברין אותה, ואי זה חדש היו מעברין והוא אדר, וכמו שדרשו ז"ל: ושמרת את החקה הזאת למועדה מלמד, שאין מעברין את השנה אלא בפרק הסמוך למועד. ועוד דרשו ז"ל בפסוק זה מנין שאין מעברין את החדש אלא ביום תלמוד לומר, מימים ימימה. ועוד דרשו ז"ל לחדשי השנה חדשים אתה מחשב לשנה ואי אתה מחשב ימים. ועוד אמרו בענין זה חדש ימים, ימים אתה מחשב לחדש ואי אתה מחשב שעות, ויתר פרטיה מבארים במסכת ראש השנה (כה, ב) ובפרק א' של סנהדרין (יא, ב) ובברכות כמו כן.

ונוהגת בכל מקום ובכל זמן שיהיו לנו חכמים סמוכים בתנאים שכתבנו, ועובר עליה ולא עשאה, אם הוא חכם שראוי לה, בטל עשה וענשו גדול מאד, שגורם קלקול המועדות, ועכשו, בעונתינו, שאין אנו מעברין שנים על פי סמוכים, אנו סומכים בחשבוננו על החשבון המקבל מרבי הלל, כמו שאמרנו.

Chasidic Insights

The essential aspects of our Jewish Leap Year have been discussed on various occasions. One point, which cannot be overemphasized, is particularly relevant at this time of year. It has to do with the Torah concept of time.

Normally, the lunar year, (which is the basis of our Luach, the Jewish calendar) lags behind the solar year by about eleven days. In order that our festivals should occur in their due season (Pesach in the spring; Succos in the autumn, etc.) the time lag is made good by the inclusion of an extra month every two or three years. This makes an Ibbur Year, which not only evens out the score, but surpasses the solar year by as many as eighteen, nineteen, or twenty days, as the case may be.

While the Ibbur Year is a recurring phenomenon involving highly intricate calculations, and details that affect Jewish life in totality, it also provides a simple object lesson. Every Jew has been endowed with the capacity to recoup and complete those "lost" days which, for one reason or another, have not been fully utilized in terms of Yiddishkeit, Torah and Mitzvos.

This means, in effect, that a Jew has the spiritual strength to make himself "master over time." Indeed, he can gain mastery over time not only in terms of the present and the future, by setting for himself the highest standards of conduct, but he can also rectify his past.

(Part of a letter from the Lubavitcher Rebbe, dated 11th of Tishrei, 5749 [September 22, 1988])